

Miscarea intelectuală în străinătate

FILGSOFIE

Henri Lengrand, *Epicure et l'Epicurisme*, Blond et Cie.

Intr'un volumaş mic, autorul a ştiut să dea o privire generală asupra acestei doctrine a antichităţii, în care s'a manifestat efortarea cea mai intensă de a da omului o morală bazată pe motive psihologice, fără a recurge la metafizică. Biografia lui Epicur e dată după cele mai nouă lucrări, iar influenţa considerabilă pe care a avut-o doctrina lui e bine arătată.

J. B. Séverac, *Nietzsche et Socrate*, Ed. Cornely et Cie.

Autorul studiază evoluţia gândirii lui Nietzsche după diferitele păreri pe care le-a exprimat asupra lui Socrate şi arată că antipatia filosofului german pentru cel grec a crescut mereu pe măsură ce i s'a precizat doctrina sa a voinţei forţei, în opoziţie cu raţionalismul şi ideologia.

Jean-Paul Nuyrac, *Physiologie et Psychologie de l'Attention*, préface de Th. Ribot, Alcan, 3.75.

„Un bilanţ conştiincios şi complet a studiilor asupra atenţiunii, cum şi o expunere critică a stării actuale a acestei chestiuni“, spune despre această lucrare Th. Ribot în prefaţa sa. Autorul a rezumat şi multe din cercetările sale personale mai ales pentru a lămurii legea „dizoluţiunii şi a eraribei dezordinilor minţale“.

G. H. Luquet, *Idées générales de Psychologie*, Alcan, 5 fr.

O scriere de popularizare a teoriilor psihologice ale lui Bergson.

Alberto Straticò, *La psicologia collettiva*. Remo Sandron editore, Milano-Palermo.

Autorul scoate în relief importanţa din ce în ce crescândă a acţiunilor colective în evenimentele sociale. Apoi analizează operele autorilor care s'au ocupat direct sau indirect cu psihologia colectivă şi în urmă se ocupă cu metoda şi folosul acestei tinere ştiinţe

ISTORIE

F. Erhardt, *ueber historisches Erkennen.— Probleme der Geschichtsforschung*, Bern. G. Grunau, 1906, în 8, 96 pp., preţul 2 M. 40.— O carte sinceră, a unui om care nu vrea să răstoarne nici o teorie, ci cu un bun simţ şi o precizie vrednică de toată cinstea, arată numai ce s'a greşit şi s'a exagerat în diferitele direcţii ale filosofiei şi metodiceii istoriei de diferiteii reprezentanţi ai şcolilor istorice mai de fuinte. În deosebi sînt de amintit capitolele V (*Impiedicarea obiectivităţii istorice prin puncte de vedere de partid, politice şi religioase*) şi X (*concepţia istorică materialistă*). Autorul face parte dintre „moderaţi“ şi de aceea e deopotrivă de imparţial pentru extreme. Preţioasă e tabla bibliografică dela sfîrşit unde se pot găsi toate

scrierile mai de frunte privitoare la filozofia istoriei.

R. Pöhlmann, *Grundriss der griechischen Geschichte nebst Quellenkunde*, ed. a 3-a (in *Handbuch der Klassischen Altertumswissenschaft*, edit. de Iwan von Müller), München 1906, Beck, 1 vol. de 307 pp. în 8° mare : prețul 5 M. 50 (legat 7 M. 20).—Pentru cel ce nu-și poate procura cărțile mai mari ale lui Ed. Meyer, Beloch, Holm ori Busolt, P. e cel mai bun informator posibil. Trebuie să observ că și *absolut*, ca operă științifică în sine, cartea lui P. e de pus alături cu cele mai bune lucrări în această direcție, de Meyer și Beloch.

Hugo von Tschudi, *Ausstellung deutscher Kunst aus der zeit von 1775-1875 in der Königlichen Nationalgalerie, Berlin 1906*, herausg. vom Vorstand der deutschen Jahrhundertausstellung.—*Auswahl der hervorragenden Bilder, mit einleitendem Text*, von—, München, Bruckman, 1906, LIII+236 pp. în 4°, cu peste 440 de reproduceri după cele mai de samă tablouri din marea expoziție retrospectivă berlineză.—Prețul 20 M.—A apărut și vol. II cu restul tablourilor din expoziție.—prețul 60 M.—O carte de explicații pentru aceste două volume de reproducere, bună și scurtă, e cea a lui **Richard Hamann**, *ein Gang durch die Jahrhundertausstellung (1775-1875)* apărută în trei fascicule I (1775-1820), II (1820—1860), III (după 1860),—Berlin, Reimer, 1906, 170 pp. în 16-a, prețul 1 M. 50.

André Barre, *La Tragédie Serbe*, Louis Michaud.

Autorul a adunat mai multe articole pe care le-a scris asupra situației Serbiei înainte de asasinarea lui Alexandru și, adăugind și alte studii scrise în urmă asupra aceluiaș subiect, a scos un volum foarte interesant pentru cunoașterea greutăților prin care a trecut și trece încă regatul vecin.

Miss Jaue T. Stoddart, *The Life of the Empress Eugénie*. Hodder. London. 1906.

O biografie lipsită de imparțialitate, prea sentimentală în multe părți și prea comună în altele.

Filson Young, *Cristopher Columbus and the New World*. Richards. London 1906.

O atrăgătoare prelucrare a materialului adunat asupra vieții și întreprinderilor marelui descoperitor.

Angelo Zuccarelli, *Gli uomini primitivi delle selci e delle caverne*. Napoli. Perrella edit.

Autorul expune rezultatele cercetărilor sale în „Grotta oaselor“ din Palinuro, și ca pregătire, expune în mod vulgarizător toate datele științei moderne asupra originii omului.

SOCIOLOGIE

H. G. Wells.—*The Future of America*. Chapman and Hall. London 1906.

Un foarte interesant volum de impresii și concluzii asupra progresului Statelor-Unite.

J. A. Hobson.—*Canada to-day and to-morrow*. Unwin. London. 1906.

O descriere documentată a stării actuale a Canadei, din care se poate vedea vederile drepte ale autorului asupra viitorului acestei țări.

Iacopo Gelli. *L'arte dell'armi in Italia*.—Bergamo, Arti Grafiche 1906.

Se dau foarte interesante cunoștințe asupra vieții italiene din sec. XIII și până astăzi, în legătură cu arta armelor.

CRITICĂ ȘI STUDII LITERARE

Ossip Lourié, *La Psychologie des Romanciers russes au XIX siècle*. Alcan, 750.

O serie de studii asupra diferiților scriitori ruși, ca Gogol, Tourguéniev, Dostoievsky, Tolstoi, Gorki etc. Autorul se încearcă să arăte evoluția mentală a diferiților scriitori, să analizeze

caracterul lor și să lănuirească felul lor de activitate și orientarea spiritului lor. Concluzia studiului său este, că în Romanul rus lipsește caracterul disciplinat, voința tare și statornică: nici o literatură nu prezintă atâtea cazuri de patologie a voinței ca cea rusă.

L. Brédif, *Du caractère intellectuel et moral de J. J. Rousseau*, Hachette et Co.

Cu toate că nu-i de cit o grămădire cam confuză de compilațiuni, totuși lucrarea aceasta este folositoare prin aceea că dă o revistă completă a scrierilor marelui Rousseau, diferite anecdote relative la el, cum și opiniunile pe care el le-a stîrnit în lume.

Gauthier Ferrières Gérard de Narval, Lemerre.

Un studiu scris cu căldură asupra vieții și activității intelectuale a nefericitului romancier, nuvelist, autor dramatic și ziarist.

Paul Gaultier, *Le Sens de l'Art, sa Nature, son Rôle, sa Valeur*. Paris Hachette 1907.

Volumul are cinci părți: I. Qu'est ce que l'Art?—II. Ce qu'enseigne une oeuvre d'art.—III. La Moralité de l'art.—IV Le Rôle social de l'art.—V. La critique d'art. Opera are o prefață de E. Boutroux.

V. Birukof, *Leo Tolstoï Biographie und Memorialien*. Wien und Leipzig, Perles. 1906.

Birukof a putut utiliza pentru această operă scrisorile și jurnalul zilnic precum și numeroase comunicări orale ale marelui scriitor.

Jusserand.—*Literary History of the English People*.—Unwin. London. 1906.

O excelentă istorie a literaturii engleze. Autorul consideră literatura ca o expresie a vieții naționale, deci în legătură naturală cu starea socială, politică și intelectuală a epocii considerate. Opera are două volume.

ARTĂ

Camille Lemonier, *L'Ecole belge de peinture (1830—1905)*, Van Oest et Cie, Bruxelles.

Un studiu interesant asupra celor mai de frunte pictori belgieni din secolul trecut și până azi.

Bram Stoker, *Personal Reminiscences of Henry Irving*, 2 v., 30 s., Heinemann.

Autorul, fost donăzeci și cinci de ani prietorul intim al marelui artist, povestește în amănunțime toate evenimentele, aventurile și incidentele vieții lui Irving dela 1878—1905, și arată toate ideile, toate teoriile lui relative la arta dramatică, toate particularitățile temperamentului său.

Mario Borsa, *Il teatro inglese contemporaneo*. Milano. Treves.

Se vorbește în acest volum despre calitatea spectaculelor dramatice, despre actori, despre impresari etc.

LITERATURĂ

Jean Lorrain, *Le Tréteau*, Jean Bosc, 3.50.

Un roman de moravuri teatrale. Autorul, mort nu de mult, a făcut să defileze, în această ultimă operă a sa, tot felul de tipuri, literați, ziariști, critici teatrali etc., cari trăiesc în jurul teatrului și prin el,—și a pus într-o vie lumină toată corupția și destrăbălarea vieții lor.

Fernand Vandérem, *La Victime*, Ollendorff, 3.50.

„Victima” e un biet copil asupra căruia se descarcă toate sfzile dintre tatăl și mama lui și a căruia viață e o serie lungă de chinuri.

Ernest Daudet, *Le Comte de Chamaranche*, Plon, 3.50.

Istoria sacrificiului pe care îl face o fată, luînd în căsătorie pe un bogat care a plătit datoriile tatălui său.

Eduard Quet, *En correction*, Fasquelle, 3.50.

O serie de scene teribile, care arată

cit de mult lasă de dorit instituția aceeași—„corecțiunea”—a cărei menire ar fi de a reda societății pe fiii ei răătăciți.

André Lichtenberger, *Gorri le forban*, Calmann-Lévy, 3.50.

Povestiri de războiu și de iubire. Păcătuirile unui candidat la preoție, care riposte o actriță, și mai tirziu se pocăește și se face preot. Curioase detalii istorice asupra vieții Bascilor sub Ludovic al XV-lea.

Renée Tony d'Ulmès, *Forces perdues*, Meissein, 3.50.

Roman de moravuri ruse și pariziene. Acțiunea se petrece pe timpul războiului ruso-japonez și unul din eroi samănă mult ca faimosul popa Gapon.

Luigi Pirandello, *Erma di fronte*, nouvelle. Fr. Treves, Milano 1906.

Un volum ce cuprinde 14 nuvele.

C. Giorgieri-Contri, *Novelle nuziali*, Torino, Lattes.

O culegere în care autorul și-a adunat cele mai frumoase din nuvelele sale.

Alfred Austin, *The Door of Humility*, London 1906.

Este cea mai nouă operă a poetului laureat. E o poemă.

Ana Croissant-Rust, *Die Nann*, Ein Volksroman. Stuttgart, Deutsche Verlags-Anstalt 1906.

Un roman realist în care se zugrăvește viața unei fete din popor, care învinge toate greutățile pe care i le aduc sărăcia și lipsa de sprijin, și sfârșește prin a ajunge fericită.

Hermann Kienzl, *Rautendelein*. Die Geschichte einer Leidenschaft in Gedichten. Breslau 1906.

O colecție de poezii lirice.

Rudyard Kipling. — *Puck of Post's Hill*. Macmillan. London. 1906.

O expunere minunată a poveștilor din vremi bătrâne, redată în forma obișnuită autorului ca povestiri de bord.

ARHEOLOGIE, VOIAJURI

Horace Marucchi *Éléments d'archéologie chrétienne*, Desclée, 3 v., 22 fr.

Ediția franceză a marelui lucrări a lui Marucchi, în care, pe baza actelor martirilor, a calendarelor, a colecțiilor do noițe biografice numite „Liber pontificalis”, a sacramentarelor, a topografiilor Romei, a itinerarelor pelerinilor etc. e studiată epoca marilor lupte ale bisericii și victoria ei asupra păgânismului.

Les Boursiers de Voyage de l'Université de Paris, *Autour du Monde*, Alcan, 10 fr.

Dările de samă ale unii multor profesori universitari din Paris, despre cercetările lor în diferite țări—Indochina, Java, Japonia, Canada, India, Noua Zeelandă etc., etc.,—făcute cu ajutorul bursei de voiaj instituite în 1898 de Albert Kahn.

G. Lynch, *Corée, Chine et Mandchourie*, Dujarric, 3.50.

Traducerea franceză a acestei lucrări scrise ceva înainte de războiul ruso-japonez e interesantă prin faptele pe care le dă și din care ar fi trebuit să se prevadă mai bine sfârșitul aceluia războiu. Autorul se silește să documenteze și să atragă atenția asupra „pericolului galbăn”.

Colonel E. Dignet, *Les Annamites, société, coutumes, religion*, A. Challamel.

Descrierea amănunțită a obiceiurilor și a practicilor religioase ale Anamitelor făcută de un om care a trăit mai mult timp între ei.

Dr. Charles Maclaud, *Étude sur la distribution géographique des races sur la côte occidentale d'Afrique, de la Gambie à la Méllacorée*, Imprimerie Nationale.

Compiler